

A Pécsi Ítéltábla a dr. Magyar Anikó ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Sólmos Sára ügyvéd által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen tagdíjtartozás megfizetése és egyéb iránt indított perében aTörvényszék 2016. június 13. napján kelt/30. számú ítélet ellen a felperes által 32. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyja.

A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 2010. február 1-től volt tagja a felperes szakszervezetnek. Belépésekor nyilatkozott arról, hogy a felperes alapszabályát elfogadja, a tagdíjfizetésre vonatkozó határozatnak eleget tesz.

Az alperessel szemben 2010. március 8-án fegyelmi eljárás indult. A felek között ugyanezen a napon megbízási szerződés jött létre, amellyel az alperes megbízta a felperest általános jelleggel jogi képviselete ellátására. A szerződésben a felek abban állapodtak meg, hogy az ügyek eredményes ellátásáért, ideértve minden olyan eljárást, melynek eredményeként az alperes munkáltatójának fizetési kötelezettsége keletkezik, a munkáltató által megfizetett nettó összeg 10%-a jelenti a megbízási díjat. A szerződésben az alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a tagsági jogviszonyát 3 évig fenntartja. Az alperessel szemben kezdeményezett fegyelmi eljárásban az alperes jogi képviseletét a felperes a megbízási szerződés alapján ellátta.

Az alperes utólagos elszámolásra átvett a felperestől 2010. június 4. napján 275.000 forintot, amelyből 25.000 forinttal nem számolt el a felperes felé.

A felperesi szakszervezet vezető tisztségviselőjével szemben s ... Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban lévő eljárásban az alperest a bíróság tanúként kihallgatta. Ezt követően a felperes 2011. június 24-én meghozta a 40. számú vezetői testületi határozatát, amellyel az alperest 2011. június 14-ei hatállyal kizárta a felperes tagjai közül azzal az indokkal, hogy tanúvallomásaiban rossz

színben tüntette fel a felperest, illetve a felperesi vezető tisztségviselőt, a felperesi vezető tisztségviselő emberi méltóságát is sértő kijelentéseket tett.

Az alperes a tagkizáró határozatot nem támadta meg, 2011. július 1-től tagdíjat nem fizetett.

2010. szeptember 1-jén a felperes meghozta a 64. számú vezetőségi testületi határozatot a felperes által ellátott jogi képviselet igénybevételének belső szabályairól.

A felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperes ellen 93.466 forint és annak 2012. június 22-től a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetése iránt. Az alperes ellentmondása folytán az eljárás perré alakult. A perben a felperes keresetét a fizetési meghagyásban foglaltakkal egyezően terjesztette elő, kérte továbbá az alperes perköltségben való marasztalását. Kereseti követeléséből 40.000 forintot a 2011. július 1. és 2013. március 8. közötti időszakra felmerült tagdíj címén, 28.466 forintot a felek között 2010. március 8-án létrejött megbízási szerződés alapján kifejtett tevékenysége okán, 15.000 forintot beadványszerkesztés, 10.000 forintot adminisztrációs költség, 3.466 forintot útköltség címén, 25.000 forintot pedig jogalap nélküli gazdagodás címén igényelt.

Az alperes ellenkérelmében az átvett 25.000 forint és annak késedelmi kamatai tekintetében a kereset teljesítését nem ellenezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasítani kérte, annak jogalapját vitatva.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 25.000 forintot és annak 2012. június 24-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 5.950 forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a régi Ptk.61.§-a szerinti egyesület. Az alperes egyesületbe lépésének időpontjában hatályban volt az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény 9.§ c) pontja, valamint az alperes alapszabályának rendelkezései alapján megállapította, hogy az alperes tagdíjfizetésre volt köteles egyesületi tagsági jogviszonya fennállása alatt, a tagsági jogviszony 2011. június 14-ei megszűnéséig. Kifejtette, hogy a tagdíjfizetési kötelezettség az egyesületbeli tagsághoz kötődik, az alperes tagsági jogviszonya nem saját döntése alapján szűnt meg, hanem a felperes kezdeményezett az alperessel szemben kizárásra irányuló eljárást, amelynek eredményeként meghozta a kizárásra vonatkozó határozatot. Ebből következően a 2010. március 8. napján kelt megbízási szerződésben vállalt tagdíjfizetési kötelezettség elmaradása miatt a felperes kártérítésre az alperestől nem tarthat igényt.

Nem találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság a jogi képviselet ellátásával kapcsolatos költségek megtérítése iránti igényt sem, ugyanis a perben a felperes ezt a költségigényt a 2010. szeptember 1-jén kelt 64. számú vezetőségi testületi határozatra alapította. A tényleges jogi képviseletet a felperes az alperes részére ezt megelőzően, 2010. március-április hónapokban látta el, a tevékenység kifejtésekor pedig nem volt olyan díjszabás vagy testületi határozat, amely bármely költség, illetve díj megfizetését írta volna elő az alperes, mint tag számára a felperes által elvégzett jogi munka ellentételezéseként.

Az elszámolásra átvett 25.000 forint és járulékai tekintetében az elsőfokú bíróság az alperes elismerése alapján hozott marasztaló ítéletet.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és a kereset teljes egészében való teljesítése érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte továbbá az alperes perköltségben marasztalását.

A tagdíj tartozás tekintetében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes ellen a méltatlansági eljárást a felperes szabályszerűen folytatta le. A méltatlanság alapján történő kizárást kimondó határozatot nem egy személy, hanem a döntéshozatalra az alapszabály alapján feljogosított vezetői testület hozta meg. Az alperes és a felperes között létrejött megbízási szerződésben az alperes vállalta, hogy a szerződés megkötésétől számított három évig a tagsági jogviszonyát fenntartja. A megbízási szerződés egyetlen pontja sem utal arra, hogy a tagsági jogviszony akár tag általi, akár kizárás általi megszűnése esetén a megbízási szerződésben vállalt három éves időtartam alól, így a tagdíjfizetési kötelezettség alól az alperes mentesülne.

A felperes hivatkozott a Ptk.201.§ (1) bekezdésére. Előadta, hogy a felperes a szerződésben kikötött szolgáltatást nyújtotta az alperes részére, az alperes képviseletét ellátta, a felperes által teljesített szolgáltatással szemben kikötött ellenszolgáltatás az volt, hogy az alperes vállalta, hogy tagsági jogviszonyát 3 évig fenntartja, azaz tagdíját 3 évig megfizeti, melyet az alperes vállalása ellenére nem teljesített. Az alperes tagsági jogviszonya méltatlanság miatt szűnt meg. Az eljárás lefolytatására az alperes alapszabályszegő magatartása adott alapot, az alperes viselkedésével maga idézte elő a kizárását. Amennyiben az alperes alapszabálynak megfelelő magatartást tanúsított volna, nem került volna sor a kizárására.

A megbízási díjjal kapcsolatban hivatkozott a Ptk.479.§ (1) bekezdésére, utalva arra, hogy annak rendelkezését az elsőfokú bíróság teljesen figyelmen kívül hagyta. Álláspontja szerint a perbeli esetben az alperes, mint megbízó, díjfizetési kötelezettsége kétséget kizáróan fennáll, tekintettel arra, hogy a felek írásba foglalták a megbízási díjat, ezzel kizárva azt az esetet, hogy a felperes ingyenesen vállalta volna az alperes ügyének ellátását.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem indokolta a felperes képviselőjének meghallgatására előterjesztett bizonyítási indítvány elutasítását.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira tekintettel, továbbá kérte a felperes perköltségben való marasztalását.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az elsőfokú eljárás adatai alapján az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes 2011. június 24. napján kelt 40. számú vezetői testületi határozatának indokolása szerint (4. oldal utolsó bekezdés) a „beszerzett bizonyítékok alapján megállapítható, hogy alperes neve a ... alapszabályában foglalt kötelezettségeivel ellentétes tevékenységet végzett, nem követte a rábízott feladatok végrehajtása során a főtitkár utasításait, megtevesztette a főtitkárt és kollégáit, őket emberi tisztességükben lejárató szándékú cselekményt fejtett ki, amelynek alaptalansága teljesen nyilvánvaló”.

A fenti határozat indokolásának 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. és 9. pontja ugyanakkor az alperesnek a ... Munkaügyi Bíróság előtt tett tanúvallomásában előadottakat részletezi és értékeli. Az indokolás 4. oldal 6. bekezdésében a határozat azt rögzíti, hogy „A méltatlansági eljárásnak nem képezte tárgyát az, hogy a alperes neve által tanúkénti nyilatkozat tartalma és egyes kijelentései a valóságnak megfeleltek-e, illetve hogy mely kijelentések voltak valótlanok, azonban annak alapján megállapítható, hogy nevezett kapcsolata és érzelmei miatt a továbbiakban alkalmatlan arra, hogy az alapszabályban foglaltak szerint taghoz méltó magatartást tanúsítson, illetve hogy a ... céljai érdekében járjon el.”

Az így kiegészített tényállás alapján is helyes érdemben az elsőfokú bíróság ítélete.

Az egyesülési jog olyan alapjog, amelyet a szerződéskötés időpontjában hatályos Alkotmány 63.§ (1) bekezdése, valamint a szerződéskötés időpontjában hatályban volt, az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény 1.§-a az alapvető szabadságjogok között említ. Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott az egyesülési joggal, ezekben kifejtve, hogy az egyesülési szabadság joga mindenkit megillető szabadságjog. Ez a jog elsősorban a cél megválasztásának, továbbá a célra rendelt szervezet alapításának szabadságát, valamint az ehhez való csatlakozás önkéntességét, illetve az önkéntes kilépés lehetőségét jelenti [22/1994. számú AB határozat, 10/2011.(III.9.) AB határozat, ABH 1994.127-129., ABH 2008.1587.].

Nem vitás, hogy az egyesülési jog szabadságának korlátozását jelenti a szakszervezeti tag meghatározott ideig kötelezően fenntartandó szervezeti tagsága, ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül a régi Ptk.200.§ (1) bekezdése, vagyis az, hogy a három éves tagságra az alperes önként vállalkozott a felperes által vállalt jogi képviselő fejében. Ezzel maga járult hozzá egyesülési jogának korlátozásához, arról szabad akaratából döntött.

A felperes a fentiekre tekintettel nem a tagsági jogviszony fennállása, hanem a peres felek között létrejött megbízási szerződés alapján, annak megszegésére tekintettel kérhetne a régi Ptk. 318.§-a értelmében kártérítést a régi Ptk. 339.§ (1) bekezdése alapján.

A kiegészített tényállás alapján megállapítható, hogy az alperest a felperes szakszervezetből azért zárták ki, mert a „felperes alapszabályában foglalt kötelezettségeivel ellentétes tevékenységet végzett, nem követte a rábízott feladatok végrehajtása során a főtitkár utasításait, megtevesztette a főtitkárt és kollégáit, őket emberi tisztességükben lejárató szándékú cselekményt fejtett ki, amely alaptalansága teljesen nyilvánvaló”.

A határozat indokolásában felsorolt magatartásokat azonban a kizárást kimondó határozat konkrétan nem jelölte meg, az indokolás 1-9. pontjaiban felsoroltak kizárólag az alperes által tett tanúvallomásban foglaltakat taglalják. A bírósági eljárás során a hamis tanúzás törvényes következményeire figyelmeztetést követően tett tanúvallomás azonban nem minősülhet olyan magatartásnak, amely méltatlanságot alapozhatna meg és ezáltal a tag kizárására vezethetne.

Az alperes tagsági jogviszonyának megszüntetése ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperesnek nem volt felróható. A tagsági jogviszony nem az alperes magatartására visszavezethető okból szűnt meg, amely miatt a másodfokú bíróság is azt állapította meg, hogy az alperes a közte és a felperes között 2010. március 8. napján létrejött megbízási szerződést nem szegte meg, így a szerződésszegés jogkövetkezményeként kártérítéssel sem tartozik a felperes felé.

A felperes által igényelt megbízási díjjal összefüggésben a másodfokú bíróság utal arra, hogy a régi Ptk.198.§ (1) bekezdése szerint a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. Ez azt jelenti, hogy a szerződés alapján csak a szerződésben kikötött szolgáltatást lehet követelni.

A felek között létrejött megbízási szerződés alapján, annak 3. pontja szerint a felperes a „munkáltató által megfizetett nettó összeg 10%-át köti ki megbízási díjként, valamint a megítélt ügyvédi költséget”. Ilyen, a munkáltató által megfizetett összeget, illetőleg a megítélt ügyvédi költséget a perben a felperes nem igazolt, az elsőfokú bíróság pedig helyesen utalt arra a megbízási díjigény alaptalanságával kapcsolatban, hogy a 64. sorszámú vezetőségi testületi határozat, amely a felperes által biztosított jogi képviselő igénybevételének belső szabályairól szól, később kelt, mint ahogy a felperes az alperes javára jogi képviselőt látott el. A határozat szerinti díj nem vált a szerződés részévé, ezért erre a jogviszonyra a később hozott vezetőtestületi rendeletben rögzített tarifák és díjtételek nem alkalmazhatóak.

A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes perköltséget nem igényelhet, a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli. A felperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles a pernyertes alperes másodfokú eljárásban felmerült költségének viselésére, amely az őt képviselő ügyvéd munkadíjából áll, és amelynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Pécs, 2017. február 9.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró